

The image shows the 'Motherland-Mother' monument in Kyiv, Ukraine, during sunset. The central figure is a tall, bronze statue of a woman holding a sword aloft in her right hand and a shield with the Ukrainian trident emblem in her left. She stands on a large, tiered, conical pedestal. In the foreground, there is a large, dark, abstract bronze sculpture depicting soldiers in battle. The ground is paved with a geometric pattern of light and dark stones. A few people are visible sitting on the steps of the foreground sculpture. The sky is a mix of deep blue and golden yellow from the setting sun, with wispy clouds.

**Монументальна
скульптура «Батьківщина-Мати»**

Монумент Батьківщина-мати в Києві - своєрідний символ жіночого начала, сили духу українського народу. Скульптуру встановлено на дніпровських схилах, тому постать Батьківщини-матері видно навіть з найвіддаленіших точок Києва. Монумент є центром Національного музею історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років.

Цікавий той факт, що висота монумента перевищує висоту статуї Свободи в Америці. Скульптура Батьківщина-мати від п'єдесталу до кінчика меча сягає 62 м, а загальна висота разом із постаментом складає 102 м.

Роботу над проектом зведення у Києві монумента Батьківщина-мати починав скульптор, автор меморіалу в Волграді Євгеній Вучетич. Існує така думка, що спочатку проект пропонувався для Поклонної гори в Москві, але його було відкинуто. Тоді автор вирішив встановити скульптуру в Києві.

Був розроблений проект, основною монумент представляла величезна стела, (зроблена з заліза, попередня його робота Батьківщина мати кличе, мала великі проблеми тому була зроблена з бетону, і майже відразу стала тріскатися) з стелли як би виростали голова і руки з висунутим вперед мечем і щитом, вниз з 30-ти метрової висоти, аж до Дніпра стікав би водоспад, по обі сторони композиції, форсування Дніпра, родами військ, партизанами і тиловики, так само планувався тунель страху, присвячений бесчинствам що творили в коцлагеря. А всю головну скульптуру покрити сусальним золотом. Вхід в комплекс планувався з боку Дніпра (я як Киянин, не уявляю себе як підніматися на таку висоту, особливо літнім вечоранам) Але Євген Вутечіч незабаром помер, а московські скульптори не захотіли їхати в провінцію, головним скульптором Батьківщини матері став Василь Захарович Бородай, співавторстві з Василем Вінайкін, Фрідом Сагоняном, з архітекторами Віктором Єлізаровим, Миколою Фещенко, Георгієм Кислим.

Бородай значно змінив проект, зробивши його більш умиротвореним, тепер вона не захищалася щитом, і загрожувала мечем, а піднімала руки вгору, показуючи тріумф. Почали будівництво з облаштування пагорба, частина його зрив, а яри засипали. Вхід вирішено було зробити з боку Києві-Печерської Лаври, скульптуру не стали покривати золотом, але навіть відмовилися виконувати її з легкого і міцного, але дорогого титану. Кошторис і так був вкрай високий, на республіканському рівні, було дозволено стверджувати кошторису не більше 3 млн рублів, для всього комплексу меморіалу ВВВ довелося затверджувати кошториси по частинах, для кожної частини своя. А ось на саму статую Батьківщина - мати в 12 млн рублів, кошторис затверджували в Москві, а підписав її Гейдар Алієв- майбутній президент Азербайджану.

В якості моделі особи скульптури Батьківщина мати в Києві, Бородай зобразив свою колегу, скульптора Галину Кальченко, талановиту і красиву, але рано пішла з життя. Співробітники музею досі звуть її ласкаво - Галею.

Для того, щоб зібрати воєдино скульптуру, був потрібен спеціальний стометровий кран. За офіційною версією його виплавили в нестандартній домні на Донбасі, а за неофіційною - замовили у японської фірми "КАТО". Після монтажних робіт кран демонтували. Однак існує ще одна версія, нібито, оскільки робітники не встигали повністю демонтувати кран до приїзду вищого начальства, його просто порізали автогеном та скинули в Дніпро.

Співробітники Київського науково-дослідного інституту "Проектстальконструкція", залучені до проектування комплексу, взяли за завдання вивчати світову практику, зокрема, зацікавилися досвідом реконструкції статуї Свободи в Нью-Йорку. Втім, в українській столиці мали вирішити більш масштабне завдання - київська статуя за своїми розмірами була набагато більшою. Тому, обшивку виконали з листів нержавіючої сталі, кожен з яких був розміром 50х50 см й товщиною 1,5 мм. Сталь відливали в Запоріжжі, а от роботи зі зварювання листів у цільне полотно виконали фахівці київського Інституту електрозварювання імені Патона. Працювали в три зміни, а за зрив графіка підрядників погрожували виключати з партії. Загальна маса суцільнозварної споруди сягає 450 т.

Спочатку меч планували зробити плоским, схожим на справжній, але по гіркому досвіді Батьківщини матері в Волгограді, їй довелося замінити бетонний меч на титановий, через непереносимості до навантажень створюваним вітром. Київської скульптурі переробили меч на об'ємний - ромбоподібний. А для стійкості, всередину встановили спеціально розроблений маятник, що гасить коливальні процеси.

У це важко повірити, але статуя могла би бути ще вище. Після того як проект затвердили, меч у руці Батьківщини-матері було вирішено значно вкоротити. Існує легенда, що під час зведення монумента київський митрополит звернувся з проханням зменшити розміри статуї так, щоб вона була не вище Великої Лаврської дзвіниці, розташованій недалеко від Києво-Печерської Лаври, тому що якщо меч – символ війни – буде вище хреста – символу смиренності, то в майбутньому це призведе до війни. За іншою версією меч укоротили для архітектурної рівноваги між спорудами Музею і Лаври. Зараз кінчик меча нижче дзвіниці на 12 метрів.

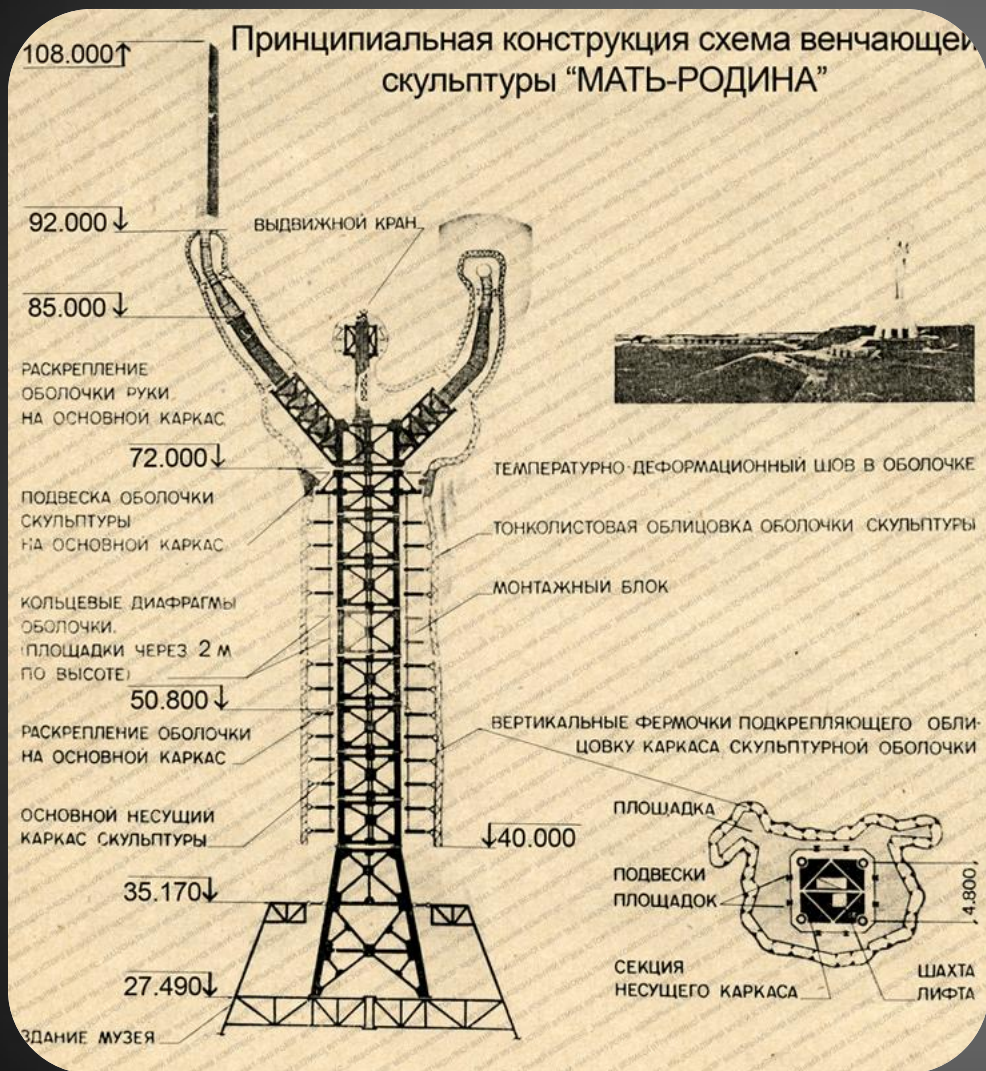

Висота скульптури – це не все, що змінювалося в процесі її створення. Під час роботи над головою пам'ятника помітили, що ніс вийшов занадто коротким і сплющеним, довелося його терміново переробляти, щоб обличчя виглядало більш пропорційно і естетично. Ще пізніше помітили, що права грудь статуї менше лівої, але архітектор пояснив, що так і повинно бути, адже коли жінка піднімає руку вгору, грудь з одного боку розтягується і стає візуально менше.

Всередині монумента спеціально для технічних цілей змонтовані два ліфти. Один похилий, інший вертикальний, який рухається на ковзанках під кутом 75 градусів. Один з ліфтів піднімається з дев'ятьма зупинками до самої голови Батьківщини-матері, в якій є люки та технічні майданчики. Можна піднятися в "руку" з щитом й в іншу - з мечем. Також всередині скульптури передбачені оглядові майданчики.

Загальна висота монументу з постаментом — 102 метри.

Висота скульптури «Батьківщина-Мати» (від п'єдесталу до кінчика меча) — 62 метри.

В одній руці статуя тримає 16-метровий меч вагою в 9 тонн, а в іншій — щит розміром 13 на 8 метрів з гербом СРСР (вагою в 13 тонн).

Вся споруда — суцільнозварна і важить 450 тонн.

Сам каркас починається на глибині 17,8 метра (від входу в музей). На цю глибину йде бетонний колодязь діаметром 34 метри. На щиті «Батьківщина-Мати» має оглядовий майданчик.

На найвищій точці меча є спеціальний пристрій для гасіння коливань вітрового навантаження

Монумент Батьківщина-мати було відкрито в 1981 році в День Перемоги, на церемонії були присутні Генеральний секретар ЦК КПРС Л.І. Брежнєв, міністр оборони Д.Ф. Устинов, керівники Москви й Ленінграда В.В. Гришин та Г.В. Романов. На честь відкриття монумента Л.І. Брежнєв подарував музею виконане в бронзі повторення відомої скульптури Є. Вучетича "Перекуємо мечі на орала", а також зробив запис у книзі відгуків почесних гостей. Коли після смерті Брежнєва до влади прийшов К.У. Черненко, творці київської Батьківщини-матері стали лауреатами Ленінської премії.

На сьогоднішній день проводяться щорічні геодезичні інструментальні обстеження монумента, які показують відсутність будь-яких відхилень щодо динамічної рівноваги. Влітку 2002 року було дозволено підйом екскурсійних груп на ліфтах до відміток 36 й 92 метри. Однак після нещасного випадку в квітні 2003 року, коли один із туристів впав з верхнього майданчика й розбився, доступ груп обмежили. На сьогоднішній день Мерія Києва та Музей ВВВ придумали нову розвагу для киян та туристів-екстремалів. За 800 гривень бажаючих обв'язують тросом й піднімають на верхівку щита Батьківщини-матері, а потім вручають 21-сантиметрову бронзову копію "дами з мечем" та іменний сертифікат про підкорення висоти в 92 м над Києвом.

Монумент уже намагалися "переодягнути" в інший наряд у 2014 році, тоді київські активісти висвітили Батьківщину-матір кольорами українського прапора. У цьому році пам'ятник переодягли відразу в 14 національних костюмів. Це було яскраве світлове шоу в рамках конкурсу "Євробачення-2017". Як наряди організатори відібрали такі візерунки і моделі вишиванок, які могли продемонструвати особливість та автентичність української культури різних регіонів. Показ потрапив до Книги рекордів України як "Найвищий 3D mapping на монументальній скульптурі" Батьківщина-мати ".

